

ligeoverfor anderledes Tænkende, baade i Udvalget og i denne Sal forsvaret denne Bevilling. Jeg er derfor for mit Bedkommende bleven ikke lidet overrasket ved at erfare, at den høitærede Krigsminister lægger saa ringe Vægt paa Anskaffelsen af disse Kanoner, som hans Udtalelse her idag lade formode. — Svad Spørgsmaalet angaar om Oprensningen af Kastellet's Grave, tror jeg, at denne Sag nu foreligger for os saa vel forberedt og saa omhyggelig overveiet fra alle Sider, at her er tilstrækkelig Anledning for os til at gaa ind paa den forlangte Bevilling. Vi have ganske rigtig i nogle Aar negtet det Forlangende, der har været stillet til os, fordi vi have fundet, at de Underjøgelsler, der ere foretagne, ikke vare omfattende nok, og fordi vi ikke kunde se, hvilket Omfang dette Arbejde vilde tage, eller om man i det Hele taget kunde faae Manglene afhjulpne. Nu er der af en Mand, hvis Navn jeg i dette Dieblit skal nævne, fordi han er afgaaet ved Døden, nemlig Ingenieurcapitain E. B. Tøhnke, efter hans Afdelings Befaling blevet udarbejdet saa fuldstændige Planer og Overslag, at jeg ikke kan skjønne Andet, end at denne Sag nu er saaledes forberedt, at der ikke behøver at være nogen Tvivl hos os om, at vi bør gaa ind paa den forlangte Bevilling, og det er neppe sandsynligt, at man kan komme til at forbedre denne Sag paa anden Maade, end saaledes som det her er bragt i Forflag. Vi have her liggende for os en udførlig Beskrivelse om, hvorledes Tilstanden er, hvorledes man har tænkt sig den afhjulpne, og en udførlig Beregning over, hvad det vil koste. Et Antal af ikke mindre end 9 meget omstændeligt udarbejdede Planer vise, hvorledes man har tænkt sig, at Arbejdet skal udføres, og hvilke Redskaber man skal benytte dertil. Jeg har under de Forhandlinger, der herom ere førte i Udvalget, kun hørt en eneste Grund nævnt til ikke nu at gaa ind paa denne Bevilling, og det var den, at man istedetfor det Joreslaaede skulde bestemme sig til at sløise Kastellet's Bolde og fylde Gravene. Den ærede Ordfører for et Mindretal, det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) gif ikke ud derfra; han mente, at det var en Udgift, hvortil vi maatte komme, at disse Grave burde oprenses (Afbrydelse af Berg). Nu hørte det ærede Medlem ikke, hvad jeg sagde, ellers vilde han ikke have gjort den Bemærkning, han gjorde, thi i sit Foredrag gif det ærede Medlem ikke ud derfra. Jeg tror neppe, at det, hvis man kommer til, hvad jeg dog ikke anser for sandsynligt, at sløise Kastellet's Bolde og kaste dem ned i Gravene, vil være hensigtsmæssigt at lade Muddret blive liggende; men selv om man bestemmer sig til at kaste Boldene ned i Gravene og lade Muddret ligge, turde det maaske føre til en Udgift, der vil være større end den Udgift, der er Tale om at anvende til Oprensning af Gravene. Det Forlangende, der er stillet iaar,

gaar ud paa en Bevilling af 30,000 Kr., for dermed at foretage det første Aars Arbejde og anskaffe de Apparater og Redskaber, der skulde anvendes til Arbejdets Fortsættelse. Der er imidlertid senere stillet et Forslag fra Krigsministeren om at nedsette denne Bevilling med 10,000 Kr., idet man har anset det for uønskbart at opføre endel Bygninger, hvori det oprindeligt var paa-tænkt om Vinteren at bevare de Pramme, Baade og øvrige Apparater, der skulde anvendes til dette Arbejde. Det er ogsaa muligt, at disse Foranstaltninger idetmindste foreløbig vilde vise sig overflødig. Der antages nemlig at skulle anvendes et Beløb af omtrent 6,600 Kr. aarlig til dette Arbejdes Fortsættelse i et Aidsrum af omtrent 18 Aar. Der vil derved kunne optages noget over 600 Kubikfavne Mudder om Aaret, og man antager, at der ialt vil blive at optage noget over 10,000 Kubikfavne Mudder. Hvis man nu ikke kommer til at forbedre Forholdet i Kastellet, ser indtreden hele dette Aidsrum er forløbet, vil det utvivlsomt være temmelig usikre Foranstaltninger, man her har begyndt paa. Men Forholdet er, at, efter de foreliggende Oplysninger vil man kunne foretage Begyndelsen af dette Arbejde paa saadanne Steder, at der allerede meget snart vil indtræde en Forbedring. Hvorledes Forholdene allerede nu stille sig i Kastellet og Omgivelser, er allerede tidt nok omtalt ogsaa her i Thinget; men jeg skal dog ikke derfor vige tilbage for at omtale det. Det, at man er nødt til at holde Vandstanden i Kastetsgraven en Fod høiere, end den behøvede at være for at forhindre Uddunstninger af Muddret i Graven, medfører saa stor Fugtighed i Kastellet og dets Omgivelser, at Bygningerne i høi Grad lide derunder. Fugtigheden trænger mere og mere op i Bygningerne, og mange af Beboelsesleilighederne i Kastellet ere nu saa fugtige, at det Samme gjælder om dem, som jeg sagde om adskillige Boliger i Nyboder, at Tæperne ikke kunne sidde fast paa Bæggene. For flere af Afdelingernes Bedkommende viser det sig, at det Materiel og de Udrustningsgjenstande, som er betroet dem til Opbevaring, lider i en ikke ringe Grad af Fugtighed, og naar vi nu vide, at der i Kastellet ligger en Halvbrigade Infanteri, en Del Artilleri, en Generalkommando, det militære Brødbagningsetablisement og forskellige mindre Institutioner, og at alle forholdsvist lide i samme Udstrækning under disse Forhold, er det min Opfattelse, at, dersom man foretog en nøiere Underjøgelse af den Skade, der aarlig sker derved, at vi ikke forbedre dette Forhold, vilde det vise sig, at en saadan Udbedring vilde koste meget Mere, end her er Tale om i det Hele taget at bringe til Anvendelse. Jeg kan, da jeg har søgt at gjøre mig bekendt med disse Forhold, ikke undladt her i Thinget paa det Alvorligste at gjøre opmærksom derpaa; thi den Skade, der sker, det Tab, der lides Aar efter Aar, er mange Gange større end